

VTHUP 2024-2025

Uitvoeringsprogramma voor
Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
binnen het fysieke domein
gemeente Lelystad 2024-2025

Gemeente Lelystad
Stadhuisplein 2
Postbus 91
8200 AB Lelystad
Telefoon:14-0320
stadstoezicht@lelystad.nl
www.lelystad.nl

Inhoudsopgave

1.	Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving	1
1.1	Inleiding.....	1
1.2	Wettelijke verankering uitvoeringsprogramma	1
1.3	Uitvoeringsprogramma OFGV	2
1.4	Integraal toezicht	2
1.5	Overzicht wetgeving	2
1.6	Werkingsduur VTHUP	4
2.	Omgevingsanalyse.....	5
2.1	Wettelijk kader.....	5
	De Omgevingswet.....	5
	Wet Kwaliteitsborging (Wkb).....	5
	Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht).....	6
	Nieuw uitvoerings- en handhavingsstrategie (U&H)	7
	Gasketelwet	7
	Opkoopbescherming	7
	Wet goed verhuurderschap.....	8
	Uitbreiding Wet Bibob	8
	Wet Kinderopvang.....	8
2.2	Nieuwe lokale ontwikkelingen	9
	Raadsakkoord 'Samen voor Lelystad'	9
	Omgevingsvisie.....	9
	Versnellen woningbouw	9
	Natuur	9
	Visie op duurzaamheid.....	10
	Nieuwe projecten	10
	Woningverbetering Lelystad-Oost (Volkhuisvestingsfonds).....	11
2.3	Bestuurlijke prioriteiten	12
	Omgevingswet en Wkb	12
	Ondermijning.....	12
	Illegale kamerverhuur/woningsplitsing	13
	Saneren asbest	14
	Jeugdoverlast.....	14
2.4	Organisatieontwikkelingen	16
	Overgang naar Omgevingswet en Wkb	16
	Handhaafbaarheidstoets	17
	Interventieteam ondermijning.....	17

	Digitale opsporing	17
	Invoering CLO	17
	WOO verzoeken.....	18
3.	Uitvoeringsprogramma	19
3.1	Inventarisatie beschikbare capaciteit	19
3.2	Inventarisatie benodigde capaciteit.....	19
3.3	Keuzes ten aanzien van inzet capaciteit.....	20
3.5	Uitwerking capaciteit	21
3.6	Inzet capaciteit uitgesplitst per productblad	22
3.7	Begroting.....	23
3.8	Systemen en processen	24
3.9	Overige randvoorwaarden	24
	Bijlagen	25
	Bijlage 1: Productbladen	
	Bijlage 2: Uitvoeringsprogramma OFGV 2022	

1. Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving

1.1 Inleiding

In dit “Uitvoeringsprogramma voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving binnen het fysieke domein gemeente Lelystad 2024 - 2025” – hierna: het VTHUP 2024 - 2025 – zijn de voorgenomen werkzaamheden opgenomen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving binnen de fysieke leefomgeving. Deze werkzaamheden worden ook wel de ‘VTH-taken’ genoemd.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn belangrijke instrumenten om de gezondheid, veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid in de samenleving te borgen. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het team Omgevingsplan en vergunningen (OPV), voorheen Wabo en Vergunningen geheten, en het team Stadstoezicht (STT).

In hoofdstuk 1 schetsen wij de context van het VTHUP. Wij leggen uit hoe het VTHUP zich verhoudt tot wetgeving en beleid (1.2), dat er voor de milieutaken een apart uitvoeringsprogramma is opgesteld door de OFGV (1.3), en dat wij te maken hebben met zeer veel verschillende wetten (1.4).

In hoofdstuk 2 hebben wij via een zogenoemde ‘omgevingsanalyse’ de voor ons werk relevante veranderingen in beeld gebracht. Het gaat om veranderingen in wetgeving (2.1), om lokale veranderingen (2.2), om bestuurlijke prioriteiten (2.3) en om organisatieontwikkelingen (2.4).

In hoofdstuk 3 geven wij aan hoe wij tot het concrete uitvoeringsprogramma zijn gekomen. Daarbij wordt in beeld gebracht hoeveel capaciteit beschikbaar is (3.1), hoeveel capaciteit benodigd is (3.2) en welke keuzes vervolgens zijn gemaakt (3.3). Van de uiteindelijke geplande inzet geven wij een overzicht (3.4) en verwijzen wij naar de productbladen (bijlage 1) voor de volledige uitwerking. Tenslotte gaan wij in op de begroting (3.5), de benodigde systemen/processen (3.6) en de overige randvoorwaarden (3.7).

In bijlage 1 is de geplande inzet concreet per thema uitgewerkt in zogenoemde productbladen.

In bijlage 2 is het uitvoeringsprogramma voor de milieutaken van de OFGV opgenomen.

1.2 Wettelijke verankering uitvoeringsprogramma

Het opstellen en uitvoeren van een uitvoeringsprogramma is wettelijk vereist op grond van de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit. Basisgedachte achter deze regelgeving is om via een planmatige aanpak voor handhaving de strategische doelen te verwezenlijken, eenduidigheid te waarborgen en willekeur te voorkomen.

Het VTHUP is de concrete uitwerking van de Uitvoerings en Handhaving Strategie Lelystad 2024 – 2028 (U&H) en de ‘Nota Integrale Handhaving 2021 - 2025’ naar de dagelijkse praktijk, waarin de prioriteiten door de raad zijn vastgesteld (Nota Integrale Handhaving 2021 - 2025’). De gemeente Lelystad heeft in beide stukken vastgelegd welke visie, uitgangspunten en werkwijze gelden bij het handhaven van wet- en regelgeving binnen het fysieke domein en aan welke randvoorwaarden dient te worden voldaan. Deze visie is als volgt: *‘Het creëren, het behoud en het verder verbeteren van een veilige, duurzame en gezonde woon-, werk- en leefomgeving’*.

Het VTHUP brengt de gemeentelijke vergunnings-, toezicht- en handhavingstaken in beeld en geeft richting aan een efficiënte manier van naleving van de regelgeving. Op deze manier zorgen we ervoor dat Lelystad een gemeente blijft waarin inwoners duurzaam, veilig en gezond kunnen wonen, werken en recreëren.

1.3 Uitvoeringsprogramma OFGV

De Omgevingsdienst Flevoland en Gooi- en Vechtstreken (OFGV) is in 2012 opgericht en heeft als vestigingsplaats Lelystad. De OFGV voert namens 12 gemeenten en de provincies Noord-Holland en Flevoland de milieutaken uit. Deze milieutaken vallen ook onder de fysieke leefomgeving.

De meeste deelnemende partijen hebben minimaal het basistakenpakket ondergebracht bij de OFGV. Het basispakket concentreert zich vooral op vergunningverlening en het toezicht op en handhaving van milieuregelgeving. Met de komst van de Omgevingswet is het basistakenpakket veranderd. Voor de gemeente Lelystad heeft dit geen gevolgen, omdat zowel de basis- als de plustaken bij de OFGV zijn ingebracht.

De OFGV stelt jaarlijks een uitvoeringsprogramma op voor de gemeente Lelystad waarin staat welke werkzaamheden zij gaan uitvoeren binnen Lelystad. Het Uitvoeringsprogramma van de OFGV voor 2024 maakt onderdeel uit van het VTHUP 2024 -2025 (zie bijlage 2).

Uitvoeringsplan brandweer

De brandveiligheidstaken voor de gemeente worden uitgevoerd door de gezamenlijke afdeling Risicobeheersing van de samenwerkende veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek (VRF). Als beleidskader voor het takenpakket gelden de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Flevoland 2023, de Samenwerkingsovereenkomst tussen de regionale brandweer en de gemeente, alsmede het Regionaal Beleidsplan van de VRF. Verder vindt frequent overleg plaats tussen vertegenwoordigers van afdeling VTH van de gemeente en van de brandweer, o.a. over het Jaarplan en periodieke verantwoording.

1.4 Integraal toezicht

Bij de uitvoering van de VTH-taken werken wij samen met verschillende ketenpartners, zoals de politie, brandweer, GGD en OFGV. Zoals aangegeven in het VTH-beleid wordt, waar het kan, integraal toezicht gehouden om zodoende bedrijven en burgers zomin mogelijk te belasten en integraal te kunnen adviseren. Ook wordt hiermee tegemoet gekomen aan de eis die de Omgevingswet aan het toezicht stelt dat het bestuursorgaan zijn controles afstemt en coördineert met andere toezichthoudende instanties. In de bestuursovereenkomst met die overheden is dit dan ook afgesproken. Welke vorm van integraal toezicht gehanteerd wordt, hangt sterk af van de situatie van de burger of het bedrijf. Hierbij wordt aangesloten bij de (omgevings)vergunning.

1.5 Overzicht wetgeving

Hieronder worden de belangrijkste kaders gegeven die van toepassing zijn op de activiteiten waarop het VTHUP betrekking heeft. Landelijke regels zijn te vinden via wetten.overheid.nl en lokale regels staan op <http://www.lelystad.nl/beleid>.

Nota Integrale Handhaving en U&H strategie

- De door de raad vastgestelde Nota Integrale Handhaving 2021-2025 geeft de kaders op alle categorieën van het fysiek en openbaar domein.
- De door het college vastgestelde Uitvoerings en handhavingsstrategie Lelystad 2024-2028 geeft de kaders voor zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving voor de taken in het fysieke domein.

Bouw- en ruimtelijke regelgeving

- Omgevingswet
- Wet Kwaliteitsborging
- Wet Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG)
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

- Algemene plaatselijke verordening Lelystad en hieruit voortvloeiende beleidsregels
- Verordening Fysieke Leefomgeving
- Crisis- en herstelwet
- Besluit activiteiten Leefomgeving

Kinderopvang

- Wet Kinderopvang
- Beleidsregel handhaving Wet kinderopvang Lelystad

Milieu

- Omgevingswet
- Besluit activiteiten leefomgeving
- Regionale Uitvoerings en handavingsstrategie 2024 -2027
- Gasketelwet

Evenementen

- Algemene plaatselijke verordening Lelystad en hieruit voortvloeiende beleidsregels
- Evenementenbeleid Lelystad
- Omgevingswet
- Besluit bouwwerken leefomgeving;
- Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen

Horeca

- Alcoholwet
- Preventie – en handavingsplan Alcohol Lelystad
- Horecasanctiebeleid
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Algemene plaatselijke verordening Lelystad en hieruit voortvloeiende beleidsregels
- Wet milieubeheer
- Wet op de kansspelen
- Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)
- Winkeltijdenwet
- Zondagswet
- Wet Bibob

Integrale Veiligheid/Ondermijning

- Opiumwet
- Damoclesbeleid gemeente Lelystad
- Wet Bibob
- Beleidsregels toepassing wet Bibob Lelystad 2023
- Beleidsregel Wet aanpak woonoverlast Lelystad
- Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
- Kadernota prostitutie en seksbranche Lelystad
- Nota Integrale Handhaving
- Wet regulering sekswerk
- Coffeeshopbeleid gemeente Lelystad
- Handhavingsarrangement coffeeshopbeleid gemeente Lelystad
- Huisvestingsverordening
- Wet goed verhuurderschap

Openbare ruimte

- Algemene plaatselijke verordening Lelystad en hieruit voortvloeiende beleidsregels
- Verordening fysieke leefomgeving Lelystad
- Protocol bijtincidenten
- Afvalstoffenverordening
- Wegsleeperverordening
- Besluit aanwijzing plaats en vaststelling stallingsperiode wees(brom)fietsen Lelystad 2018
- Aanwijzingsbesluit (brom)fietshandhaving
- Standplaatsenbeleid
- Terrassenbeleid

1.6 Werkingsduur VTHUP

Dit VTHUP wordt vastgesteld voor twee jaar, voor de jaren 2024 en 2025. Na afloop van het eerste jaar zal er een evaluatie plaatsvinden. Daarnaast zal er een korte inventarisatie plaatsvinden van eventuele nieuw op te starten projecten en naar eventuele formatiewijzigingen, die worden vastgelegd in het Addendum VTHUP 2024 - 2025. Gelijktijdig met de evaluatie van het VTHUP over het jaar 2024 wordt het VTHUP voor het jaar 2025 definitief vastgesteld. Hierdoor kan het programma voor 2025 worden bijgesteld naar aanleiding van de evaluatie en inventarisatie, zonder een volledig nieuw programma op te hoeven stellen.

2. Omgevingsanalyse

Het is van belang om de uitvoering van de VTH-taken aan te laten sluiten en af te stemmen op de ontwikkelingen die zich voordoen. Hieronder geven wij aan welke veranderingen er op ons af komen, onderverdeeld in vier categorieën: veranderingen in wetgeving, lokale ontwikkelingen, bestuurlijke prioriteiten en organisatieontwikkelingen.

2.1 Wettelijk kader

De wetgeving waar wij mee te maken hebben is uitgebreid en complex. De volgende veranderingen in wetgeving zijn van belang voor de uitvoering van onze taken.

De Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze wet vervangt 26 bestaande wetten die de fysieke leefomgeving betreffen. De Omgevingswet zal een grote impact hebben op de manier van werken. De nieuwe wet moet ervoor zorgen dat ons werk eenvoudiger, duidelijker, beter en sneller voor de klant gaat. Hiervoor is het nodig dat al ons beleid, plannen en regels beter op elkaar worden afgestemd en dat we meer integraal samenwerken met de ketenpartners.

De Omgevingswet moet gaan zorgen voor:

- minder en duidelijkere regels;
- een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving;
- ruimte voor lokaal maatwerk;
- betere en snellere besluitvorming.

Eén van de uitgangspunten van de Omgevingswet is om zoveel mogelijk activiteiten te regelen met algemene regels. De bedoeling is dat de vergunningsplicht uitzondering is en om geen andere of nieuwe vergunningsplichtige activiteiten t.o.v. huidige systeem te introduceren.

Wet Kwaliteitsborging (Wkb)

Op 1 januari 2024 treedt de Wkb in werking. Dit heeft in eerste instantie gevolgen voor ca 75% tot 85% van de bouwaanvragen die onder het stelsel van de Wkb gaan vallen. De Wkb zorgt voor een heel nieuw systeem voor het bouwtoezicht.

Een groot deel van het toezicht wordt uitgevoerd via private kwaliteitsborgers. De kwaliteitsborger zal aan de hand van een toegelaten 'instrument' (systeem) beoordelen of een bouwwerk voldoet aan de bouwregelgeving. De taak van de private kwaliteitsborger is het controleren van de bouwkwaliteit en daarover rapporteren. De kwaliteitsborger heeft geen handhavingsbevoegdheden.

De taak van de gemeente is om te controleren of de opdrachtgever werkt met een onafhankelijke kwaliteitsborger en of deze gebruik maakt van een passend 'instrument'. Ook controleert de gemeente of alle specifieke risico's voor dat bouwwerk in de risicobeoordeling in kaart zijn gebracht en in het borgingsplan zijn vastgelegd. Het is echter niet de bedoeling dat de gemeente het werk van de kwaliteitsborger overdoet. Het bevoegd gezag (het college) blijft verantwoordelijk voor de handhaving en kan indien nodig nog steeds de bouw stilleggen bij misstanden. Dit gebeurt aan de hand van het ingediende meldingen en informatieplichten bij de gemeente.

Het bevoegd gezag behoudt haar rol als toezichthouder en handhaver en is verantwoordelijk voor de naleving van de Omgevingswet en het Besluit bouwwerken leefomgeving. Hoewel vaak de suggestie wordt gewekt dat de toezichttaken van het bevoegd gezag minder zullen worden, is dat nog maar de vraag. Uit de impactanalyse die voor de gemeente Lelystad is uitgevoerd, blijkt dat de impact op het aantal uren zeer beperkt is. Op basis van de uitgevoerde impactanalyse is duidelijk dat er veel capaciteit nodig blijft voor de niet bouwtechnische aspecten van een bouwproject.

Verder moet bij problemen het bevoegd gezag kunnen optreden en handhaven. Om die rol te kunnen blijven uitvoeren, is en blijft gedegen kennis en kunde nodig. Er zal dan ook voldoende capaciteit beschikbaar moeten zijn.

De veranderingen zullen vooralsnog gaan gelden voor bouwwerken die als minder risicovol worden gezien en die vallen binnen de zogenaamde 'Gevolgklasse 1'. De toezichtsactiviteiten van de gemeente voor bouwwerken gevolgklasse 1 waren voor de Wkb al beperkt op basis van de vastgestelde prioritering.

De wet gaat ook niet direct gelden voor verbouwingen. Er komt een invoeringstoets voor verbouwactiviteiten en als deze positief wordt beoordeeld, worden verbouwactiviteiten per 1 januari 2025 onderdeel van de Wkb.

Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht)

De Omgevingswet verplicht de gemeente tot het vaststellen van een Verordening kwaliteit vergunningverlening toezicht en handhaving omgevingsrecht (hierna Verordening U&H). Deze verordening is op 1 januari 2024 in werking getreden.

De Verordening U&H vormt het kader voor de kwaliteit van de uitvoering van Omgevingswet-taken bij gemeenten, provincies en omgevingsdiensten en bindt het college en de in opdracht van het college handelende Omgevingsdienst aan een uniforme ambitie voor kwaliteit.

Vertrekpunt van de verordening zijn de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Doel van deze criteria zijn het waarborgen en bevorderen van de kwaliteit van VTH op het gebied van beschikbaarheid en deskundigheid. Of dat het geval is, wordt jaarlijks beoordeeld door het college van burgemeester en wethouders. Het college legt hierover jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad.

Vanwege de Omgevingswet is er nieuwe set kwaliteitscriteria vastgesteld door VNG en IPO. Aan deze criteria 2.3 zijn ook competentieprofielen toegevoegd. Het college heeft de 'Nadere regels kwaliteitscriteria 2.3 voor vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Lelystad' vastgesteld.

Aan de hand van een door de OFGV ontwikkelde tool is beoordeeld of de organisatie aan deze kwaliteitscriteria 2.3 voldoet. Gebleken is dat de zowel de gemeente als de OFGV kwalitatief goed in staat zijn de VTH taken uit te voeren. De brandweer heeft voor zichzelf een analyse gemaakt waaruit blijkt dat ook zij voldoen aan de criteria voor de brandveiligheidstaken.

Nieuw uitvoerings- en handhavingsstrategie (U&H)

Als gevolg van de invoering van de Omgevingswet en de Wkb verandert er veel voor het dagelijks werk van VTH. Door de Omgevingswet wordt de rol van vergunningverlening kleiner en groeit de rol van het vooroverleg. Het is namelijk verstandig als aanvrager en bevoegd gezag vóór het indienen van de aanvraag met elkaar overleggen. De initiatiefnemer kan een vooroverleg aanvragen via het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet), een digitaal loket waarin onder andere vergunningen kunnen worden aangevraagd. Zowel de Omgevingswet als de Awb kennen geen procedurebepalingen voor vooroverleg, zodat dit vormvrij kan blijven. Voor complexere zaken wordt een omgevingstafel georganiseerd waarbij alle stakeholders worden betrokken. In de U&H strategie worden de verschillende vormen van vooroverleg verder uitgewerkt

Daarnaast zorgt de Wkb ervoor dat voor bepaalde type bouwwerken geen technische omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen vereist meer is, maar slechts nog een melding van de activiteit bouwen. Bovendien zal bij deze bouwwerken het toezicht tijdens de realisatie worden uitgevoerd door een private kwaliteitsborger en niet meer door de gemeente.

Die veranderingen maken dat we de U&H strategie hebben vastgesteld, zodat we klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet en Wkb. Aan de hand van de ervaringen die zijn opgedaan met de proefprojecten onder de Wkb zijn weloverwogen keuzes gemaakt m.b.t het beoordelen van aanvragen en het toezicht en de handhaving onder de Omgevingswet en de Wkb. Waar zijn we nog van en waarin willen we nog inzicht hebben.

De verschuiving van de toezichthoudende rol naar een rol van kwaliteitsborger impliceert een intensivering van het toezicht en de handhaving. De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het toezicht op de bouw verdwijnt immers niet met de komst van de kwaliteitsborger. Afstemming hoe de preventieve controles en controles op bestaande bouwwerken zich tot elkaar verhouden, is en blijft nodig. Ook om te bepalen waar de knip ligt in de nieuwe situatie.

Gasketelwet

Per 1 april 2023 moeten installatiebedrijven die werkzaamheden aan cv-ketels uitvoeren, voldoen aan de nieuwe certificeringsregeling die in het leven is geroepen: de Gasketelwet. Het betekent simpelweg dat alle monteurs die een cv-ketel plaatsen, onderhouden of repareren moeten bewijzen dat zij dit op een juiste en veilige wijze kunnen doen. Wanneer installatiebedrijven en monteurs na 1 april 2023 tóch werkzaamheden verrichten aan gasverbrandingsinstallaties zonder CO-certificering, dan lopen zij het risico op een hoge boete. Belangrijk is dat niet enkel de monteur een boete ontvangt, maar ook de consument en zakelijke opdrachtgever die niet-gecertificeerde bedrijven en monteurs inschakelen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de handhaving. In de capaciteitsberekening is hier rekening mee gehouden.

Opkoopbescherming

In een viertal wijken binnen de gemeente Lelystad geldt een opkoopbescherming van huizen tot de waarde van de Nationale Hypotheek Garantie. Voor huizen binnen de NHG-grens die in de betreffende wijken (Stadshart, Atolwijk, Zuiderzeewijk en Kustwijk) worden verkocht, geldt dat deze huizen, op enkele uitzonderingen na, niet mogen worden doorverhuurd. Voor de nog toegestane doorverhuur, zoals bijvoorbeeld aan een familielid in de eerste graad, moet wel vergunning worden aangevraagd.

De extra kosten in mensen en middelen voor de handhaving en vergunningverlening m.b.t. de huisvestingsverordening zijn voorzien in de begroting.

Wet goed verhuurderschap

Vanaf 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap van kracht. Deze wet geeft gemeenten meer mogelijkheden om ongewenst verhuurgedrag, zoals woondiscriminatie, intimidatie, onredelijke servicekosten en een te hoge borg tegen te gaan. Optioneel kan met een verhuurvergunning aanvullende eisen aan verhuurders worden gesteld. Ook zijn er specifieke regels in de wet opgenomen waardoor de huisvesting van arbeidsmigranten wordt verbeterd. De wet heeft betrekking op zowel verhuurders als verhuurbemiddelaars. Iedere gemeente moet vanaf 1 januari 2024 een meldpunt hebben voor klachten over ongewenst verhuurgedrag. Ook de gemeente Lelystad heeft een dergelijk meldpunt. De gemeente kan naar aanleiding van een melding vervolgens zelf handhaven of, als dat niet mogelijk is, de melder hulp bieden bij het vinden van de juiste instantie waar hij verder geholpen kan worden. Voor de extra benodigde capaciteit is dekking in de begroting.

Uitbreiding Wet Bibob

Nadat op 1 oktober 2022 de reikwijdte van de Wet Bibob was uitgebreid (bijvoorbeeld op het gebied van vastgoedtransacties en aanbestedingen en bevoegdheden tot informatiedeling), kan vanaf 2024 met de komst van de Omgevingswet ook bijvoorbeeld het wijzigen van het Omgevingsplan onderworpen worden aan een Bibob-toets. Deze uitbreiding heeft consequenties voor de benodigde capaciteit, wat we ook terugzien in de capaciteitsberekening en de toegerekende uren bij productblad 13 van bijlage 1. In 2023 zijn de beleidsregels toepassing Wet Bibob geactualiseerd aan de hand van de laatste wetswijziging.

Wet Kinderopvang

De wettelijk verplichte inspectie door de GGD bij gastouders is in 2023 verhoogd van 5% naar 50%. Dit doel is tot nu toe gehaald. Meer controles betekent ook meer handhaving, wat we ook terugzien in de capaciteitsberekening en de toegerekende uren bij productblad 14 van bijlage 1.

2.2 Nieuwe lokale ontwikkelingen

Richtinggevend voor de U&H strategie en daarmee voor dit VTHUP is het Raadsakkoord 2022 – 2026. 'Samen voor Lelystad', de Omgevingsvisie en de visie op duurzaamheid.

Raadsakkoord 'Samen voor Lelystad'

In het raadsakkoord worden de ontwikkelingen op o.a. de woningbouwopgave en duurzaamheid nadrukkelijk benoemd. In de strategie nemen we dit dan ook mee als belangrijke maatschappelijke/ruimtelijke ontwikkelingen die impact hebben op onze uitvoerings- en handhavingstaken en wordt de ambitie uit het raadsakkoord als uitgangspunt genomen.

De ambitie van Lelystad is als volgt geformuleerd:

Lelystad, hoofdstad van de nieuwe natuur, is in 2040 een zelfstandige, sociaal veerkrachtige, duurzame, aantrekkelijke en economisch sterke stad met 100.000 inwoners.

Omgevingsvisie

Op 22 juni 2021 heeft de gemeenteraad de Omgevingsvisie Lelystad vastgesteld. Dit is een strategische visie, met daarin de ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving, die ook uit gaat van bovenvermelde ambitie. De Omgevingsvisie is dan ook: *'Lelystad als hoofdstad van de Nieuwe Natuur en als een sterke stad in de regio om te groeien naar een stad met 100.000 inwoners'*.

De Omgevingsvisie is door de raad vastgesteld, met daarin als ruimtelijke hoofdprincipes:

- stad en landschap zijn verweven;
- functies zijn gescheiden;
- wijken zijn herkenbaar.

De komende tijd wordt de Omgevingsvisie verder doorontwikkeld mede vanwege een bijgestelde ambitie (40.000 woningen) die vraagt om een verkenning van verdere groei van de stad en de wens tot een integraal afwegingskader en een ruimtelijke vertaling van alle opgaven en de wettelijke verplichting dit met een Milieueffectenrapportage (MER) te onderzoeken.

Versnellen woningbouw

De raad heeft in 2021 de Woonvisie vastgesteld. Een van de belangrijkste opgaven is het versnellen van de woningbouw. De ambitie is om kwalitatief te groeien met 1.400 woningen per jaar, met de bijbehorende werkgelegenheid en voorzieningen. Voor de komende jaren staan er daarom diverse woningbouwprojecten op stapel.

Natuur

Lelystad ligt uniek te midden van het Nationaal Park Nieuw Land met de Oostvaardersplassen en Marker Wadden. Ook in de stad is veel natuur aanwezig met onder andere het Bultpark, Woldpark, Zuigerplasbos en Gelderse Hout. Natuur is dan ook van grote waarde voor de stad. Met de visie voor de natuur 'Van groen dromen naar groen doen' wordt invulling gegeven aan de hoge ambities die Lelystad heeft voor de toekomst op gebied van natuurbehoud en -ontwikkeling in en om de stad.

Visie op duurzaamheid

De Gemeente Lelystad heeft grote ambities, zowel op het gebied van woningbouw als van duurzaamheid. De Lelystadse Adaptatie Strategie (LAS) geeft de principes voor klimaatadaptatie, het aanpassen aan het veranderende klimaat. Met de ondertekening van de Convenanten Toekomstbestendige Woningbouw & Houtbouw is ervoor gekozen om nieuwe woningen zo duurzaam en circulair mogelijk te laten bouwen. Met het projectmatige werken en de Leidraad Duurzame Gebiedsontwikkeling worden deze convenanten geborgd in de organisatie. In het kader van de energietransitie gaat de Gemeente Lelystad “Op weg naar nieuwe energie”. Dit programma zorgt ervoor dat alle inwoners van Lelystad op termijn stoppen met het gebruik van aardgas. Door deze beleidsstukken zorgt de Gemeente Lelystad ervoor dat alle ontwikkelingen zo duurzaam mogelijk zijn.

Nieuwe projecten

Economische groei in de vorm van nieuwe projecten op het gebied van de bouw van woningen en bedrijven hebben gevolgen voor de capaciteit binnen het VTHUP. Nieuwe bouwwerken en bedrijvigheid betekenen extra vergunningaanvragen, toezicht en handhaving. Ook de groei van het inwoneraantal van Lelystad heeft gevolgen voor toezicht en handhaving.

De grondgebonden woningen vallen onder gevolgklasse 1 van de Wkb waarvoor alleen een (B)OPA vergunning nodig is. De gestapelde woningbouw valt onder gevolgklasse 2 waarvoor zowel een (B)OPA vergunning als een technische vergunning nodig is.

Woningbouw

- Theater kwartier Oost en West sloop agoradek en woningen, woningbouw en herinrichting
- ABC locatie gestapelde woningbouw
- Lelycentrum herbestemmen kantoor naar woningbouw en herinrichten openbare ruimte
- De Akker (westzijde Jagersveld): woningbouw
- Kofschipgebied: woningbouw
- Terrein Dubbelop: appartementen
- Kust Batavialand : blok 3,4 en 5: woningbouw
- Meerdijkhaven: woningbouw
- Lelystadhaven: appartementen
- Capuszone Zuid: woningbouw
- Stadshartgebied G-tronic herontwikkeling: woningbouw
- Zilverkade West: woningbouw en appartementen
- RGD achter rechtbank: woningbouw
- Hanzeborg: woningbouw
- Uitbreiding Sita dorp (Harmonisch wonen): woningbouw

Overige projecten

- Flevokust wordt verder ontwikkeld en worden er 3 XXL distributiecentra gerealiseerd t.w. Bol.com, Ysk en Bestseller
- Nieuwbouw ziekenhuis
- Herontwikkeling stationsgebied
- Uitbreiding Van der Valk
- Kantoren, parkeergarage gebied rechtbank -hanzenborg
- Lab II gebied tussen vliegveld en Boer Kok
- Planontwikkeling Zuiderzeewijk
- Verbouwing De Pijler tot jongerencentrum
- Woningverbetering Lelystad Oost

De overige projecten betreffen veelal gevolgklasse 2 en 3 voor de Wkb en hiervoor zal naast een (B)OPA vergunning een technische vergunning voor moeten worden aangevraagd.

Woningverbetering Lelystad-Oost (Volkhuisvestingsfonds)

Lelystad Oost -Zuiderzeewijk, Atolwijk, Boswijk en Waterwijk- behoort tot de kwetsbaarste wijken in het land. Geld om hun huis te onderhouden hebben woningbezitters amper. Om het tij te keren schieten het Rijk en de gemeente met bijna 50 miljoen euro te hulp. Een groot deel van de bewoners van Lelystad Oost heeft te maken met problemen. Denk hierbij aan armoede, criminaliteit, werkloosheid, leerachterstand, een slechte gezondheid of combinaties daarvan.

Bewoners van koopwoningen hebben weinig of geen geld voor het opknappen of duurzamer maken van hun bezit. Het gevolg is dat buurten verloederen, woningwaardes dalen en veel nieuwe bewoners een laag inkomen hebben. Lelystad krijgt van het Rijk eenmalig 39 miljoen euro om door het renoveren van woningen de negatieve spiraal te doorbreken. De gemeente trekt 10 miljoen euro uit.

Voor bijna 50 miljoen euro worden 754 koopwoningen opgeknapt in de vier wijken. Daarnaast worden 64 woningen gesloopt, komen er 90 nieuwe en worden 22 koopwoningen een huurhuis. Ook worden straten en het groen opgeknapt. De renovatie van Lelystad Oost en alles wat daar bij komt kijken zal de komende jaren invloed hebben op vergunningverlening, handhaving en toezicht en eventueel daaruit voortvloeiende juridische procedures.

2.3 Bestuurlijke prioriteiten

Voor het VTHUP 2024 - 2025 zijn de volgende vijf bestuurlijke prioriteiten vastgesteld:

1. Omgevingswet en Wkb;
2. ondermijning;
3. illegale kamerverhuur/woningsplitsing;
4. saneren asbest;
5. jeugdoverlast.

Aanvullend hierop wordt bij de prioritering in de uitvoering van taken ook rekening gehouden met de risicoanalyse uit de Uitvoerings- en Handhavingstrategie 2024 – 2028.

Omgevingswet en Wkb

De invoering van de Omgevingswet heeft de komende jaren bestuurlijke prioriteit. De invoering van de Omgevingswet brengt grote veranderingen met zich mee.

In eerdere uitvoeringsprogramma's is deze taak reeds opgenomen, maar de meeste zaken lopen door in 2024 waaronder:

Participatiebeleid

Eind 2025 is de gemeente verplicht een participatieverordening vastgesteld te hebben. In deze verordening is het mogelijk om gevallen aan te wijzen wanneer participatie verplicht is. Er is voor gekozen om de definitieve beslissing hierover tot dit moment uit te stellen om eerst te onderzoeken of het nodig is gevallen aan te wijzen voor verplichte participatie, vooralsnog is er gekozen om geen gevallen aan te wijzen. Dit in het kader van de ontwikkelingen op het gebied van de participatieaanpak gemeente breed. In 2024 zal verder onderzocht moeten worden hoe de regisseurs omgevingsvergunningen moeten omgaan met aanvragen waarbij geen participatie heeft plaatsgevonden, of als dat wel het geval is, hoe omgegaan moet worden met ingediende resultaten van participatieprocessen. Hierover moeten werkafspraken worden gemaakt en af worden gestemd met de participatieaanpak gemeente breed.

Bruidsschat

Onder de Omgevingswet verhuist een aantal regels van het Rijk naar gemeenten en waterschappen. Het Rijk zorgt er met het Invoeringsbesluit voor dat deze regels automatisch in het omgevingsplan of de waterschapsverordening komen. Dit heet ook wel de 'bruidsschat'.

Vanaf 1 januari 2024 kan de gemeente besluiten of ze deze voormalige rijksregels in het omgevingsplan wil houden, aanpassen of laten vervallen. Samen met de betreffende beleidsvelden en de OFGV is geïnventariseerd welke regels we willen aanpassen. In de loop van de transitie van het omgevingsplan zal de bruidsschat worden verwerkt en aan de raad ter vaststelling worden aangeboden.

Werkwijzen

N.a.v. de komst van de Omgevingswet en de Wkb zijn de werkwijzen nog eens tegen het licht gehouden. Onder andere de kortere termijn noodzaakt tot een meer integrale aanpak van het proces van vergunningverlening. Via een zg. 'omgevingstafel' worden initiatieven samen met ketenpartners en intern betrokkenen opgepakt. Ook toezicht en handhaving worden op deze wijze vroegtijdig betrokken, zodat bekeken kan worden hoe in een vroeg stadium latere handavingsprocedures voorkomen kunnen worden. In de U&H strategie worden de werkwijzen verder uitgewerkt.

Ondermijning

Ondermijning is bestuurlijke prioriteit. De aandacht en mogelijkheden voor het tegengaan van ondermijnende criminaliteit zijn aanzienlijk toegenomen. Tijdens reguliere werkzaamheden hebben toezichthouders en boa's een oog- en oorfunctie om signalen van ondermijnende activiteiten te herkennen.

De instrumenten die worden ingezet zijn onder meer het uitvoeren van een BIBOB-toets bij horecaverGUNningen, het sluiten van drugspanden op grond van de Opiumwet, en het opleggen van bestuursrechtelijke maatregelen tegen straatdealers en inbrekers op grond van de APV. De inzet van de instrumenten wordt afgestemd met de politie, het team Veiligheid en het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum). Ook vindt overleg met het team Veiligheid plaats om te zorgen dat de taken die voor Stadstoezicht voortvloeien uit het Integraal Veiligheidsplan 2023 - 2026 worden geborgd in het VTHUP. Om de taken op het gebied van ondermijning uit te kunnen blijven voeren, is vanaf 2020 structureel extra capaciteit beschikbaar gesteld voor het team Stadstoezicht. Daarnaast is vanuit het raadsakkoord 2022-2026 extra capaciteit in het VTHUP opgenomen voor integrale controles bij bedrijventerreinen.

In 2021 kregen toezichthouders een aanvullende opleiding op het gebied van mensenhandel/illegale prostitutie om zo signalen van bijvoorbeeld uitbuiting en dwang te kunnen herkennen, maar ook om proactief eventuele mensenhandel/illegale prostitutie op te sporen. In samenwerking met de politie zullen de controles op het gebied van mensenhandel en prostitutie voor 2024 - 2025 worden ingepland en uitgevoerd. Daarnaast moet in 2024 - 2025 aandacht besteed worden aan het Digitaal Opkopers Register (DOR) en het Digitaal Opkopers Loket (DOL). Via het DOR/DOL moeten winkeliers en handelaren in tweedehandsgoederen deze goederen registreren om heling tegen te gaan. Door middel van extra controles zal worden geborgd dat de registratie van tweedehands goederen correct plaatsvindt.

Illegale kamerverhuur/woningsplitsing

Binnen de gemeente Lelystad is een omgevingsvergunning nodig om een woning te mogen gebruiken voor kamerverhuur of om een woning te splitsen. De kamerverhuurpanden waarvoor een vergunning is verleend, zijn de legale kamerverhuurpanden. Op de legale kamerverhuurpanden vindt periodiek controle plaats om na te gaan of het pand conform de vergunning wordt gebruikt en of wordt voldaan aan de brandveiligheidseisen.

Er zijn ook kamerverhuurpanden aanwezig waarvoor geen vergunning is verleend. Dit zijn de illegale kamerverhuurpanden. Vanwege een toename in het aantal panden waarin illegale kamerhuur plaatsvindt, zijn vanaf 2018 in eerste instantie projectmatig illegale kamerverhuurpanden aangepakt. Binnen dit project is handhavend opgetreden tegen een groot aantal illegale kamerverhuurpanden. In de jaren daarna is dit project voortgezet en is het vanaf 2022 een reguliere taak binnen het VTHUP geworden.

Gebleken is dat het aantal gevallen van illegale kamerverhuur veel groter en hardnekkiger is dan waarvan bij de opstart van het project in 2018 is uitgegaan. Dit onderschrijft de noodzaak om hierop te blijven inzetten en daarom is illegale kamerverhuur wederom als bestuurlijke prioriteit benoemd voor het VTHUP 2024 - 2025. Voor 2024 is budget voor 2 fte's toezichthouders en 2 fte's handhavingsjuristen opgenomen voor de aanpak van illegale kamerverhuur.

Het toezicht op het gebied van kamerverhuur is een arbeidsintensieve taak. Bij signalen van illegale kamerverhuur wordt een dossieronderzoek gestart en wordt op locatie vastgesteld of sprake is van kamerverhuur. Wordt er geconstateerd dat er illegale kamerverhuur plaatsvindt, dan wordt handhavend opgetreden en dient de kamerverhuur te worden beëindigd. Tijdens de uitvoering van de controles wordt ook gekeken naar signalen die duiden op andere overtredingen, zoals woonfraude, prostitutie en mensenhandel.

Bij panden waar in het verleden illegale kamerverhuur heeft plaatsgevonden, worden hercontroles uitgevoerd om te voorkomen dat panden opnieuw voor kamerverhuur worden gebruikt.

Naast toezicht en handhaving ten aanzien van illegale kamerverhuur wordt ook actief opgetreden tegen situaties waarin sprake is van illegale woningsplitsing. Het splitsen van woningen zorgt ook voor extra druk op en overlast voor de directe omgeving.

Sinds 3 april 2019 worden geen nieuwe omgevingsvergunningen voor kamerverhuur en woningsplitsing verleend. Dit beleid om geen nieuwe kamerverhuurpanden en woningsplitsingen toe te staan binnen Lelystad is vastgesteld met het oog op de leefbaarheid van de woonwijken. Voorkomen moet worden dat de druk op de leefbaarheid van woonwijken vanwege illegale kamerverhuur en woningsplitsingen verder onder druk komt te staan. In dit verband verwijzen we ook naar de afspraken met de Nederlandse Arbeidsinspectie over integraal toezicht illegale kamerverhuur en uitbuiting van arbeidsmigranten.

Saneren asbest

De vierde bestuurlijke prioriteit binnen het domein fysieke leefomgeving, zoals door de raad is benoemd in de Nota Integrale Handhaving 2021 – 2025, is het saneren van asbest. Hoewel de wettelijke plicht is vervallen om voor 2024 alle asbestdaken te hebben vervangen, blijft het wel prioriteit om gevaarstellingen m.b.t. de volksgezondheid in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen.

Als het gaat om de verwijdering van asbest op basis van sloopmeldingen onderkennen we de volgende situaties:

- asbestverwijdering bij bedrijven;
- asbestverwijdering bij particulieren opp. >35m²;
- asbestverwijdering bij particulieren opp. < 35m².

Asbestverwijdering dient bijna altijd door een gecertificeerd bedrijf te gebeuren. Deze taak is ondergebracht bij de Omgevingsdienst OFGV. De verwijdering van kleine hoeveelheden asbesthoudend plaatmateriaal (<35 m²) bij particulieren mag onder voorwaarden soms door de particuliere eigenaar zelf worden uitgevoerd, maar er geldt daarvoor wel een meldingsplicht.

De afhandeling en toezicht op particuliere asbestverwijdering geschiedt in veel gevallen op basis van vooraf gemelde sloopmeldingen. Hierbij wordt toezicht gehouden door de inspecteurs van de gemeente die hiervoor zijn gecertificeerd. Het betreft hier legale verwijdering binnen de daarvoor gestelde voorwaarden.

Daarnaast betreft het toezicht en de handhaving een meer proactieve, breder toezicht op feitelijke verwijderingen van asbest door particulieren of (klus)bedrijven die niet vooraf zijn gemeld. Het betreft hier illegale verwijdering die zeer risicovolle situaties oplevert voor bewoners en omwonenden. Dat betekent dat bij inspecties buiten door de inspecteurs met betrekking tot bouwen, aanleggen etc. meer dan voorheen ook gelet wordt op mogelijke, niet gemelde asbestsaneringen. Ook hier verwijzen we naar de samenwerking van Gemeente Lelystad met de Nederlandse Arbeidsinspectie op het gebied van bouw en infra. In de samenwerking ligt de focus op een preventieve aanpak bij de veiligheid en gezondheid op de bouwplaats, de transitie van kantoorpanden en winkelpanden naar woningen, het verduurzamen en renoveren van panden en gebouwen.

Jeugdoverlast

Jeugdoverlast staat hoog in de prioriteitenlijst van bewoners en de raad, zie nota Integrale handhaving 2021 - 2025. Naast de inzet van jongerenwerkers en politie hebben boa's ook vaak te maken met jeugdoverlast (vernielingen, lachgas, geschreeuw, alcohol). Jeugdoverlast kan zich ook voordoen op specifieke locaties en in bepaalde perioden (Ramadan, jaarwisseling, schoolvakanties). Toezicht en handhaving in de openbare ruimte is verder een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeente en de politie, waarbij de boa's en de politie elkaar aanvullen. Kern van het werk van de gemeentelijke boa is dat hij in de openbare ruimte aanwezig is en toezicht houdt en handhavend optreedt waar nodig in geval van kleine ergernissen, overtredingen en overlastsituaties die de leefbaarheid in wijken en buurten aantasten. Jeugdoverlast is een belangrijke aantasting van die leefbaarheid. In beginsel treedt de boa op in situaties waarin er geen sprake is van een te verwachten gevaarstelling. Wanneer de boa situaties tegenkomt waar geweld plaatsvindt of dreigt of waar sprake is van criminaliteit, zal hij een beroep doen op de politie. Voor de aanpak van jeugdoverlast zijn jeugdboa's aangesteld, mede als onderdeel van het programma Preventie met Gezag, waarvoor ook budget is vrijgemaakt vanuit het Raadsakkoord 2022 - 2026.

2.4 Organisatieontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen in onze organisatie hebben gevolgen voor onze manier van werken:

Overgang naar Omgevingswet en Wkb

De meeste huidige procedures worden onder de Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging anders. Bij de beoordeling van een vergunningaanvraag wordt integraal naar alle aspecten van de gehele fysieke leefomgeving gekeken. Anders is dat er niet langer één vergunning wordt verleend voor de activiteit bouwen, maar dat er nu sprake is van 2 verschillende vergunningen. Zo is de vergunning voor bijvoorbeeld de Omgevingsplanactiviteit (OPA) alleen geldend voor ruimtelijke- en welstandsaspecten, maar daarnaast geldt er voor de gevolklassen 2 en 3 onder de Wkb dat ook een bouwkundige vergunning moet worden aangevraagd.

Werkafspraken platform Flevoland

Sinds 1 oktober 2010 hebben de provincie, Flevolandse gemeenten en het waterschap een bestuursovereenkomst over samenwerking op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze afspraken zijn gemaakt om de uitgangspunten van de Wabo tot hun recht te laten komen. Denk bijvoorbeeld aan het uitgangspunt dat inwoners en bedrijven kunnen rekenen op één aanspreekpunt voor het aanvragen van een vergunning. Er is dertien jaar samengewerkt volgens deze afspraken. Vanwege de nieuwe Omgevingswet is de overeenkomst geactualiseerd.

De overeenkomst is vastgesteld door de Flevolandse gemeenten, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland. Overige partijen (Brandweer, GGD en Omgevingsdienst) werken wel mee aan de onderliggende werkafspraken, maar omdat zij hun werk altijd in opdracht van de bevoegde gezagen doen, zijn zij geen deelnemende partij in de bestuurlijke overeenkomst.

De bestuursovereenkomst Omgevingswet staat niet op zichzelf. In de overeenkomst is benoemd dat er werkafspraken worden gemaakt over de dagelijkse uitvoering. Deze werkafspraken vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn vastgesteld in het Ambtelijk Omgevingsoverleg. Verder is de samenwerking gestart vanuit het Statement samenwerking in Flevoland, dat is opgesteld om vanuit het gezamenlijke spoor van de invoering en uitvoering van de Omgevingswet de samenwerking te versterken.

Lokaal Handhavingsoverleg (LHO)

De nieuwe Omgevingswet noodzaakt tot meer integrale afstemming. Om die reden zullen periodieke overleggen worden georganiseerd waarbij verschillende partners kunnen aansluiten.

Naast gemeente, OFGV en Waterschap Zuiderzeeland zijn (mogelijke) partners: politie, provincie, Rijkswaterstaat, veiligheidsregio (GGD en brandweer), Staatsbosbeheer en Flevolandschap. Vanuit de organisatie sluiten medewerkers van Stadstoezicht en OPV aan.

Handhavingstafel

Naast het periodieke LHO kan er in geval van urgentie een "Handhavingstafel" worden georganiseerd. Een zgn. "rode knop" overleg, waarbij iedere betrokken partner de nodige prioriteit geeft om aanwezig te zijn en andere afspraken in de agenda evt. te verplaatsen. Daarbij is het ook van belang dat het bevoegd gezag het overleg goed heeft voorbereid, na intern overleg tot op bestuurlijk niveau.

Alcoholwet en Omgevingswet

Er is geen samenloop met betrekking tot een vergunning op grond van de Alcoholwet en een Omgevingsvergunning. Bij het proces van het verlenen van een omgevingsvergunning gaat de regisseur na of er sprake kan zijn van een alcoholwetvergunning. Bij de kennisgeving wordt de aanvrager hier over geïnformeerd. Gekeken wordt of er relaties mogelijk zijn in het nieuwe VTH-systeem tussen de diverse processen. Het toezicht op de omgevingsvergunning en de alcoholwetvergunning wordt integraal opgepakt door de teams van OPV en Stadstoezicht.

Handhaafbaarheidstoets

De gemeente heeft op tal van terreinen doelen gesteld en beleid ontwikkeld om deze doelen te bereiken. Bij veel van deze beleidsterreinen is handhaving een noodzakelijk aspect om corrigerend op te treden indien de regels niet worden nageleefd. Op het moment dat voor een onderwerp of thema het beleid wordt geactualiseerd of nieuw beleid wordt opgesteld, is het daarom wenselijk om van te voren na te gaan wat er nodig is op gebied van handhaving. Een zogenaamde handhaafbaarheidstoets ondersteunt de integrale afweging bij beleidsvoorstellen. Bij een nieuw beleidsvoorstel helpt de toets om vast te stellen welke handhavingsstrategie moet worden toegepast. Op dat moment wordt beoordeeld of een slimme keuze wordt gemaakt over de inhoud van beleid in relatie tot de inspanning die nodig is op het gebied van handhaving om het gewenste gedrag te bereiken. Beleidsmakers toetsen het beleid in de voorbereidingsfase bij toezichthouders en handhavers.

Met de komst van de nieuwe regelgeving vanuit de Omgevingswet en de Wkb zal het integrale werken moeten worden geïntensiveerd. Er zal nog meer worden samengewerkt met de beleidsafdelingen, maar ook tussen de teams van Stadstoezicht en Omgevingsplan en vergunningen.

Interventieteam ondermijning

In 2023 heeft gemeente Lelystad een interventieteam voor ondermijning opgezet. In dit interventieteam zitten een adviseur openbare orde en veiligheid, inspecteurs handhaving, een buitengewoon opsporingsambtenaar en handhavingsjuristen. Dit team houdt zich bezig met ondermijning binnen gemeente Lelystad. De informatie die via diverse kanalen bij dit team binnenkomt, wordt in het team besproken en indien nodig wordt een actie in gang gezet. Ook wordt de voortgang van meldingen besproken en kan er indien nodig snel geschakeld worden. Het interventieteam ondermijning houdt zich voornamelijk bezig met drugsgerelateerde zaken en illegale prostitutie, maar ook met andere zaken die binnen het ondermijningsspectrum vallen. Het team werkt nauw samen met het RIEC, politie, douane en belastingdienst.

Digitale opsporing

Sinds 2023 beschikken enkele inspecteurs van team Stadstoezicht, die ook in het interventieteam zitten, over een webcrawler. Dit programma helpt bij het zoeken naar prostituees die werkzaam zijn in Nederland en daarbuiten. Het programma is een zeer handig hulpmiddel om te achterhalen hoeveel dames seksuele diensten aanbieden binnen Lelystad. Het programma doorzoekt alle internetsites die seksadvertenties aanbieden in Nederland. Aanvullend hierop kan het team sinds kort beschikken over software waarmee internetsites anoniem kunnen worden bezocht.

Invoering CLO

In 2024 zal Centric voor Leefomgeving worden geïmplementeerd als de opvolger van de vakapplicatie Key2Vergunningen die in 2024 zal worden uitgefaseerd. Het betreft niet alleen een (technische) update van het systeem, maar zorgt ook voor een herinrichting van de processen. Dit biedt een goede mogelijkheid om verbeteringen in het werkproces door te voeren, maar vraagt tegelijkertijd nog steeds een flinke tijdsinvestering. Het biedt tevens wel de mogelijkheid om activiteiten van de verschillende domeinen op een goede manier te gaan monitoren, wat nu met het huidige systeem niet mogelijk is.

WOO verzoeken

In toenemende mate neemt de belasting toe van, met name, de juristen bij het fysieke domein door WOO-verzoeken. Het is lastig om per productblad of taak aan te geven wat de verwachte capaciteitsvraag is voor WOO-verzoeken en daarom is een inschatting gemaakt van het totaal aantal uren dat hieraan besteed gaat worden. Om die reden is dit niet verwerkt in de productbladen (bijlage 1), maar wel in het volgende hoofdstuk (hoofdstuk 3) bij de juridische capaciteit van Stadstoezicht.

3. Uitvoeringsprogramma

3.1 Inventarisatie beschikbare capaciteit

Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma is inzichtelijk gemaakt hoeveel capaciteit naar verwachting feitelijk beschikbaar is voor de uitvoering van de VTH-werkzaamheden. Het gaat hier om de direct productieve uren die beschikbaar zijn voor de VTH-taken. De beschikbare capaciteit is vastgesteld per team, onderverdeeld in werkvelden.

Het team Omgevingsplan en vergunningen(OPV) bestaat voor de VTH-taken uit de werkvelden: Omgevingsvergunningen, Bouwtoezicht, Juridisch, Omgevingsplanjuristen en Constructeurs.

Het team Stadstoezicht (STT) bestaat voor de VTH-taken uit de werkvelden: Veiligheidsvergunningen; Inspecteurs; Handhaving/BOA; en Juridisch. Sinds 2020 valt binnen het werkveld Veiligheidsvergunningen van Stadstoezicht ook de handhaving van de Wet kinderopvang, de onderzoeken in het kader van de Wet BIBOB en het toezicht op evenementen.

3.2 Inventarisatie benodigde capaciteit

Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma is mede aan de hand van de omgevingsanalyse een inventarisatie gemaakt van de uit te voeren werkzaamheden. De werkzaamheden zijn onderverdeeld in twee categorieën: reguliere taken en projecten. De reguliere taken zijn jaarlijks terugkerende en doorlopende werkzaamheden. De projecten hebben een incidenteel karakter en kennen een begin en een einde.

Met betrekking tot de werkzaamheden is een inschatting gemaakt van het aantal verwachte producten (aanvragen, meldingen, controles, procedures etc). Deze aantallen zijn vermeerderd met de verwachte gemiddelde tijdsbesteding per product. Deze kengetallen zijn zo mogelijk vastgesteld op basis van de gegevens van voorgaande jaren.

Uit deze berekening volgt de verwachte benodigde capaciteit om de VTH-werkzaamheden uit te kunnen voeren. Deze werkzaamheden zijn uitgesplitst voor de teams Omgevingsplan en vergunningen en voor Stadstoezicht:

Uitgangssituatie *(getallen betreffen het aantal fte's)*

Omgevingsplan en vergunningen	Beschikbaar voor VTH	Benodigd voor VTH	Vershil tov beschikbaar
OMGEVINGSVERGUNNINGEN	7,84	7,92	-0,08
BOUWTOEZICHT	3,79	3,75	0,04
JURIDISCH Beroep en bezwaar	0,9	0,9	0,00
OMGEVINGSPLANJURISTEN	1,24	2,54	-1,30
CONSTRUCTEURS	2,27	2,27	0,00
TOTAAL	16,04	17,38	-1,34

STADSTOEZICHT	Beschikbaar voor VTH	Benodigd voor VTH	Vershil tov beschikbaar
VEILIGHEIDSVERGUNNINGEN	5,86	6,50	-0,64
INSPECTEURS	7,99	9,88	-1,89
HANDHAVING/BOA	14,78	17,77	-2,99
JURIDISCH	8,87	10,78	-1,91
TOTAAL	37,50	44,93	-7,43

3.3 Keuzes ten aanzien van inzet capaciteit

Zoals hiervoor blijkt, is de capaciteit die benodigd is om de werkzaamheden volledig uit te voeren minder dan de beschikbare capaciteit. Dit betekent dat er keuzes gemaakt moeten worden met betrekking tot de inzet van de capaciteit en/of de uitvoering van de taken.

Team OPV

Voor het team OPV geldt dat de beschikbare en benodigde capaciteit voor het verlenen van omgevingsvergunningen en het afhandelen van meldingen en het toezicht hierop vrijwel in balans is.

Hierbij wordt opgemerkt dat bij de berekening van de benodigde capaciteit is uitgegaan van de inzet die benodigd is op basis van de landelijke toetsingsmatrix uit Bris en het integraal Toezicht Protocol (iTP) van de vereniging Bouw- en woningtoezicht Nederland (VBWTN).

In het toetsings- en toezichtsprotocol wordt er al van uitgegaan dat de frequentie en de diepgang van het toetsen aan de regelgeving en het toezicht afhankelijk is van het type bouwwerk en de observaties van de vergunningverlener of de toezichthouder gedurende het vergunningen- en controleproces.

Voor het behandelen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (complex en zeer complex) die door de omgevingsplanjuristen zullen worden afgehandeld, is een inschatting gemaakt van de verwachte aantallen en de verwachte tijdsbesteding. Er blijkt dan een verschil te zijn tussen de benodigde en de beschikbare capaciteit. Daar dit nieuwe producten zijn, moet blijken of de inschatting overeenkomt met de daadwerkelijke aantallen. Er wordt daarom in 2024 in eerste instantie gestart met de beschikbare capaciteit. Er zal de eerste maanden worden gemonitord hoe de realisatie zich verhoudt tot de prognose voor 2024. Indien nodig zal worden ingehuurd of extra capaciteit worden geworven. Er kan nog iets worden geschoven in prioritering en als de ingeschatte aantallen worden gerealiseerd, staan daar ook meer inkomsten uit leges tegenover als dekking.

Team Stadstoezicht

Voor het team Stadstoezicht geldt dat met de groei van de stad in inwonersaantal, de toename van handhavingszaken, de ambitie van de gemeente Lelystad voor hoogwaardige evenementen, de uitbreiding van de controle op kinderopvang en de uitbreiding van de werkelden van waaruit aanvragen voor Bibob-onderzoeken kunnen worden gedaan, de huidige capaciteit niet volstaat. Net als in het vorige VTHUP wordt dat grotendeels ondervangen door risicogestuurd werken of, indien nodig, inhuur. Echter, voor het werkveld Veiligheidsvergunningen is het ten aanzien van vergunningaanvragen, de handhaving op de Wet kinderopvang en de aanvragen voor Bibob niet mogelijk om keuzes te maken. Het tekort zal in eerste instantie met inhuur moeten worden opgevangen, maar hier zal in de loop van 2024 een structurele oplossing voor moeten komen.

Uit het voorgaande blijkt, los van de opmerkingen over kinderopvang en Bibob, dat met risicogestuurd werken de beschikbare en benodigde capaciteit redelijk in balans zijn. Hiermee zijn de randvoorwaarden voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden aanwezig. Ook hier is een kanttekening op zijn plaats. Gelet op de krappe arbeidsmarkt is het niet eenvoudig om gekwalificeerde medewerkers aan te trekken voor de openstaande functies. Het risico bestaat dat vanwege het niet (direct) kunnen invullen van vacatures het uitvoeringsprogramma tussentijds zal moeten worden bijgesteld. Daar komt nog bij dat we momenteel ook te maken hebben met enkele medewerkers die langdurig zijn uitgevallen wegens ziekte.

Toekenning van capaciteit is niet in steen gehouwen. Indien gaandeweg het jaar blijkt dat binnen een werkveld bepaalde taken minder vaak en andere taken vaker voorkomen dan begroot, zal daar flexibel mee worden omgegaan.

3.5 Uitwerking capaciteit

Gelet op de hierboven genoemde keuzes met betrekking tot de inzet en verdeling van de capaciteit hebben wij vastgesteld welke capaciteit benodigd is om de werkzaamheden uit te voeren na de keuzes met betrekking tot de inzet van de capaciteit zoals hierboven aangegeven:

Vaststelling capaciteit na keuzes (getallen betreffen het aantal fte's)

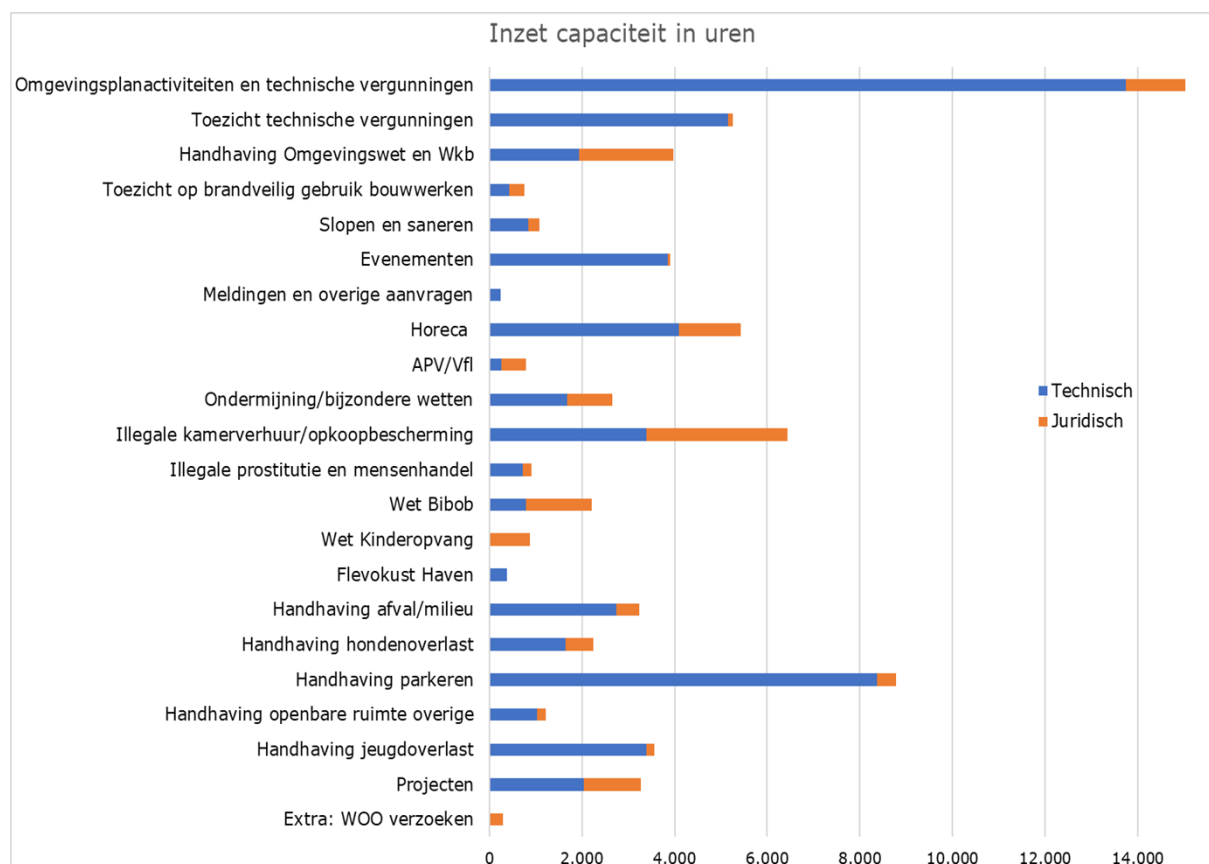
Omgevingsplan en vergunningen	Beschikbaar voor VTH	Benodigd voor VTH	Vershil tov beschikbaar
OMGEVINGSVERGUNNINGEN	7,84	7,92	-0,08
BOUWTOEZICHT	3,79	3,75	0,04
JURIDISCH Beroep en bezwaar	0,9	0,9	0,00
OMGEVINGSPLANJURISTEN	1,24	2,54	-1,30
CONSTRUCTEURS	2,27	2,27	0,00
TOTAAL	16,04	17,38	-1,34

STADSTOEZICHT	Beschikbaar voor VTH	Benodigd voor VTH	Vershil tov beschikbaar
VEILIGHEIDSVERGUNNINGEN	5,86	6,50	-0,64
INSPECTEURS TOEZICHT	7,99	8,11	-0,12
HANDHAVING/BOA	14,78	14,92	-0,14
JURIDISCH	8,87	8,92	-0,05
TOTAAL	37,50	38,58	-0,95

Hierbij zijn de volgende wijzigingen ten opzichte van de uitgangssituatie doorgevoerd: risicogestuurd werken. Dit zorgt voor een vermindering van de benodigde capaciteit voor de werkvelden Juridisch, Handhaving en Toezicht. Bij het werkveld Veiligheidsvergunningen blijft het tekort staan op 0,64 fte, zoals in paragraaf 3.4 toegelicht. Door middel van tussentijdse monitoring zal worden gekeken of de verwachte aantallen zich voordoen zodat tijdig kan worden bijgestuurd. Dit mede omdat er voor 2024 in totaal op dit moment al voor 4,54 fte aan vacatures openstaan bij Juridisch en 2 fte bij Toezicht, die wel volledig in de capaciteitsberekening voor 2024 zijn opgenomen. Zoals aangegeven, wordt dit zo goed als mogelijk tijdelijk opgevangen door inhuur.

3.6 Inzet capaciteit uitgesplitst per productblad

In bijlage 1 is per productblad specifiek aangegeven wat de inzet zal zijn in 2024. De geplande inzet van de capaciteit is als volgt verdeeld over de verschillende producten:

Product	Technisch	Juridisch	Totaal
Omgevingsplanactiviteiten en technische vergu	13.747	2.840	16.587
Toezicht technische vergunningen	5.160	100	5.260
Handhaving Omgevingswet en Wkb	1.931	2.042	3.973
Toezicht op brandveilig gebruik bouwwerken	438	320	758
Slopen en saneren	850	230	1.080
Evenementen	3.857	50	3.907
Meldingen en overige aanvragen	246		246
Horeca	4.089	1.330	5.419
APV/Vfl	265	525	965
Ondermijning/bijzondere wetten	1.674	980	2.654
Illegale kamerverhuur/opkoopbescherming	3.390	3.050	6.440
Illegale prostitutie en mensenhandel	720	200	920
Wet Bibob	800	1.418	2.218
Wet Kinderopvang		884	884
Flevokust Haven	375		375
Handhaving afval/milieu	2.745	495	3.240
Handhaving hondenoverlast	1.645	600	2.245
Handhaving parkeren	8.366	420	8.786
Handhaving openbare ruimte overige	1.025	200	1.225
Handhaving jeugdoverlast	3.400	160	3.560
Projecten	2.042	1.225	3.267
Extra: WOO verzoeken		300	300
			74.309

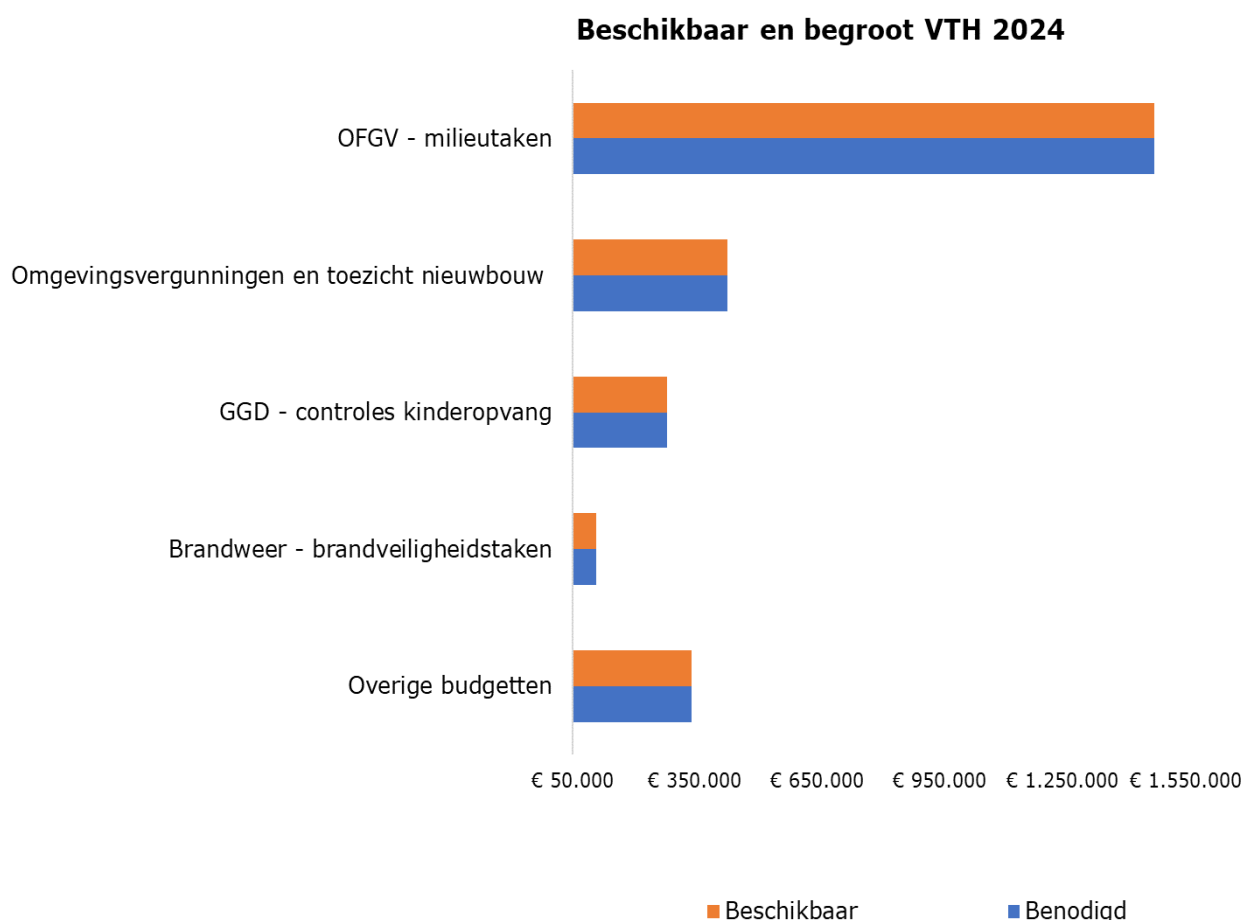
3.7 Begroting

De begroting voor 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad. Hiermee is de benodigde materiële en personele capaciteit voor vergunningen, toezicht en handhaving niet volledig financieel gedekt, omdat de benodigde capaciteit iets onder de beschikbare capaciteit ligt (zie 3.2). Voor nieuwe taken, Opkoopbescherming en Wet goed verhuurderschap is in de begroting voorzien. Dit is al in de capaciteitsberekeningen meegenomen.

Onder materiële capaciteit verstaan we onder andere de budgetten voor het uitvoeren van projecten en inhuurkosten, onderhoudskosten voor applicaties, proceskosten, dienstkleding, slotenmakers, bergingsbedrijven, kosten voor datacommunicatie en vervoersmiddelen. Voor de uitvoering van de VTH-taken is hiervoor een budget beschikbaar van € 403.382,-.

Daarnaast zijn de bijdragen aan de OFGV voor de uitvoering van de milieutaken en aan de Brandweer voor de uitvoering van de brandveiligheidstaken opgenomen, de inhuur van de GGD voor de controles in het kader van de wet Kinderopvang en de extra middelen die door de Raad beschikbaar gesteld zijn gedurende een bepaalde periode in verband met toegenomen werkdruk bij - het toezicht op - omgevingsvergunningen. In totaal is hiervoor een budget beschikbaar van ongeveer € 2,8 miljoen.

De beschikbare budgetten zijn naar verwachting voldoende dekkend. Met betrekking tot de kosten voor de uitvoering van de (meerwerk) milieutaken door de OFGV en de controles in het kader van de wet Kinderopvang vindt een afrekening plaats op basis van de daadwerkelijk uitgevoerde controles. Eventuele tekorten – zowel voor de uitvoering van de VTH-taken als de bijdragen aan de ketenpartners – komen ten laste van het rekeningresultaat.

3.8 Systemen en processen

De PDCA-cyclus (Plan, Do, Check en Act) beschrijft de stap monitoring als volgt:

De organisatie monitort met behulp van geautomatiseerde systemen de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het beleid en het uitvoeringsprogramma. De monitoringsresultaten worden gebruikt voor bijsturing van de operationele cyclus en voor input op de beleidsevaluatie.

Voor de uitvoering van de reguliere taken en projecten wordt gebruik gemaakt van de geautomatiseerde systemen BySpy, CLO en Key2Vergunningen. Laatstgenoemde zal in 2024 langzaam worden uit gefaseerd en volledig door CLO worden ingevuld. BySpy is een systeem voor snelle en adequate verwerking van bekeuringen, overtredingen en waarschuwingen. CLO is een systeem voor de verwerking van informatie over vergunningen, toezicht en handhaving.

Voor de verwerking van meldingen met betrekking tot milieuregels, hondenregels, handhaving openbare ruimte, parkeren etc. wordt gebruik gemaakt van het systeem Fixi.

Middels werkwijzen, protocollen en checklists voeren we ons jaarlijkse programma uit. Deze zijn verankerd in de systemen CLO en BySpy.

3.9 Overige randvoorwaarden

In de begroting zijn naast de personele kosten tevens de financiële middelen opgenomen die nodig zijn voor de ondersteuning bij de uitvoering van het werk, zoals beschermende kleding, telefoons en portofoons, vervoer, meetinstrumenten en apparatuur om monsters mee te nemen en verzekeringen. De betreffende meetinstrumenten worden periodiek gecontroleerd en geijkt. Bij de werkzaamheden wordt gezorgd dat de medewerkers regelmatig rouleren. Dit voorkomt een te hechte relatie tussen bijvoorbeeld een ondernemer en toezichthouder. Een roulatieschema kan bijdragen aan de objectiviteit van de handhaving. Omwille van een flexibele inzet - ook met oog op herkenbaarheid c.q. voorspelbaarheid - wordt voor sommige werkzaamheden een regionale samenwerking gezocht. Daarnaast vindt functiescheiding plaats van vergunningverlenende en handhavingstaken. Team Stadtoezicht is 24 uur bereikbaar voor klachten en calamiteitenmeldingen.

Bijlagen

Bijlage 1: Productbladen

Bijlage 2: Uitvoeringsprogramma OFGV 2024